

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียน
สังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี
ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก
NEEDS OF DEVELOPING STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION
OF PLAIBANG MUNICIPALITY SCHOOLS NONGTHABURI
PROVINCE BASED ON THE CONCEPT
OF POSITIVE DISCIPLINE

¹ธวาทิตย์ ทองทับ และ ²ธีรภัทร คุโลภาส
¹Thawatit Thongthap and ²Dhirapat Kulophas

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ประเทศไทย
Chulalongkorn University, Thailand.

¹Tonger.tawatit@gmail.com

Received November 16, 2022; Revised November 20, 2022; Accepted December 28, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้น 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ตามลำดับ โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ

¹ นิสิต, หลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านการการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความร่วมมือและด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยสุด คือ ด้านการเคารพตนเองและผู้อื่น

คำสำคัญ : การบริหารกิจการนักเรียน, การสร้างวินัยเชิงบวก, ประถมศึกษา

Abstract

This research aims to study the current and the desirable states and assess the priority needs of developing student affairs administration of Plaibang municipality schools Nonthaburi province based on the concept of positive discipline. The informants' contributors. The informants' contributors were 115 personnel, including school directors, deputy directors, and teachers in Plaibang municipality schools Nonthaburi province. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by mean, standard deviation and priority needs index modified. The findings showed that the overall current and desirable states of developing student affairs administration of Plaibang municipality schools Nonthaburi province based on the concept of positive discipline were at the high level. and the highest level, respectively. The priority was problem-solving followed by cooperation and respect themselves and others, respectively.

Keywords : Student affair, Positive discipline, Elementary school

บทนำ

ในปัจจุบันการขาดวินัยยังถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาใหญ่ของประชากรไทยสืบจากสถานการณ์และแนวโน้มของสังคมไทยในทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 12 ที่กล่าวถึงสังคมที่เริ่มถดถอยคนไทยรักความสนุกสนาน ขาดระเบียบวินัยเห็นแก่ตัวและขาดความรับผิดชอบ แสดงให้เห็นว่าปัญหาดังกล่าว ดำเนินมาถึงปัจจุบันซึ่งส่งผลกระทบต่ออนาคต ประเด็นนี้จึงถูกนำไปกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ให้มีการพัฒนาคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รับฟังผู้อื่น จิตใจมีคุณธรรมและมีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเตรียมคนและสังคมให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การมีวินัยของคนในชาติเป็นหนึ่งในประเด็นที่ต้องได้รับการแก้ไขมาเป็นเวลานานกว่าหลายปี จากรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้ประกาศถึงคุณธรรม 8 ประการ ที่ต้องเร่งรัดปลูกฝังนักเรียนไทยและรวมถึงการมีระเบียบวินัยเป็นหนึ่งในคุณลักษณะ

ดังกล่าวด้วย กล่าวคือการมีวินัยเป็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรและประเทศรวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคมซึ่งจากอดีตจนถึงปัจจุบันความสำคัญต้องการสนับสนุนเยาวชนไทยจากภาครัฐให้นักเรียนมีวินัยเรื่อยมาสะท้อนให้เห็นในรูปแบบของคำขวัญวันเด็กที่มีการใช้คำว่าวินัยมาเป็นอันดับสองรองจากคำว่าเรียนหรือขยัน จะเห็นได้ว่าหลายหน่วยงานได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องและมีการวางแผนพัฒนาการมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมืองซึ่งในที่นี่หมายถึงเป็นคนดีมีวินัยมีคุณภาพต่อสังคมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติสืบไป (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ส่วนการสร้างวินัยเชิงบวกเป็นวิธีการสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพไม่ใช้การคุมประพฤติโดยการลงโทษแต่สอนทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมอย่างเห็นคุณค่าให้นักเรียนมีส่วนร่วมโดยผู้สอนต้องเลือกวิธีการสื่อสารที่ชัดเจนกับการคาดหวัง กฎ และข้อจำกัดสอนด้วยจิตใจที่อ่อนโยน จริงจัง แก้ปัญหานักเรียนปราศจากความรุนแรงคำหนึ่งถึงพัฒนาการของนักเรียนสร้างความสัมพันธ์ให้เกียรติซึ่งกันและกันเคารพในสิทธิ์ของนักเรียนที่พึงได้รับ (Nelsen, Erwin, & Duffy, 2019) ระเบียบวินัยเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการฝึกฝนเป็นเรื่องของการเคารพเชื่อฟังและทำตามกฎระเบียบ ปัญหาที่คือหลายครั้งความมีระเบียบวินัยที่เกิดขึ้นมาจากความรู้สึกไม่เห็นด้วย เหมือนโดนบังคับให้ทำทั้งที่ไม่อยากทำ ความรู้สึกเหล่านี้มักเกิดขึ้นเมื่อมีเรื่องของ ‘การห้าม’ หรือ ‘คำสั่ง’ เข้ามาเกี่ยวข้อง การสร้างวินัยเชิงบวก (Thakur, 2017)

การจัดการศึกษาในท้องถิ่น (พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2545) บัญญัติให้กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่รับผิดชอบการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน ในขณะที่การจัดการศึกษาเป็นบริการสาธารณะที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ กระทรวงมหาดไทย จึงต้องรับผิดชอบการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยให้จังหวัดเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ทำหน้าที่กำกับดูแลและประสานการแก้ไขปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประเมินภายในของสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 โรงเรียน ในส่วนของคำแนะนำในด้านสรุปผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา กล่าวว่า ปัญหาและสภาพจริงของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง ทั้ง 6 โรงเรียน ชี้ให้เห็นว่าจุดด้อยที่ควรพัฒนาในการประเมินมาตรฐานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องในด้านนักเรียนยังขาดวินัยในตนเองและความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งนักเรียนยังขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เหมาะสม ผู้วิจัยเล็งเห็นปัญหาของการวิจัยและสนใจดำเนินการวิจัยเพื่อเสริมสร้างการสร้างวินัยเชิงบวกเพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในชีวิตและเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมที่ดีในงานบริหารกิจการนักเรียน ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก ได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ประชากรที่ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี รวมทั้งสิ้น 115 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียน ประกอบด้วย งานกิจกรรมชุมนุม งานวินัยและความประพฤตินักเรียน งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและงานกิจกรรมแนะแนว เป็นแบบตอบสนองคู่ (Duel-response Format) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก สรุปผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี มีผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก โดยภาพรวม

การบริหาร กิจการ นักเรียน	ประเด็น	การสร้างวินัยเชิงบวก (Positive Discipline)							ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
		การเคารพตนเองและ ผู้อื่น	การคำนึงถึงผู้อื่น	การมีความรับผิดชอบ	ความร่วมมือ	การแก้ปัญหา	เฉลี่ย รวม	แปลผล	
1. งาน กิจกรรม ชุมนุม	D	3.684	3.617	3.626	3.690	3.574	3.638	มาก	(4)
	I	4.542	4.530	4.545	4.525	4.533	4.535	มากที่สุด	
	<i>PNI_{modified}</i>	0.233	0.252	0.253	0.226	0.268	0.246	-	
	(ลำดับ)	4	3	2	5	1	-	-	
2. งานวินัย และความ ประพฤดิ	D	3.684	3.675	3.638	3.612	3.594	3.642	มาก	(2)
	I	4.606	4.612	4.591	4.603	4.554	4.593	มากที่สุด	
	<i>PNI_{modified}</i>	0.250	0.255	0.262	0.274	0.267	0.261	-	
	(ลำดับ)	5	4	3	1	2	-	-	
3. งานระบบ ดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน	D	3.704	3.696	3.629	3.609	3.594	3.646	มาก	(3)
	I	4.565	4.545	4.528	4.530	4.568	4.547	มากที่สุด	
	<i>PNI_{modified}</i>	0.232	0.230	0.248	0.255	0.271	0.247	-	
	(ลำดับ)	4	5	3	2	1	-	-	
4. งาน กิจกรรม แนะแนว	D	3.626	3.594	3.701	3.606	3.655	3.637	มาก	(1)
	I	4.545	4.594	4.617	4.681	4.603	4.608	มากที่สุด	
	<i>PNI_{modified}</i>	0.253	0.278	0.247	0.298	0.259	0.267	-	
	(ลำดับ)	4	2	5	1	3	-	-	
เฉลี่ยรวม เฉลี่ยรวม ลำดับความ ต้องการ	D	3.675	3.646	3.648	3.631	3.604	3.640	มาก	-
	I	4.565	4.570	4.570	4.585	4.564	4.570	มากที่สุด	
	<i>PNI_{modified}</i>	0.242	0.254	0.253	0.263	0.266	0.255	-	
	(ลำดับ)	5	4	3	2	1	-	-	

หมายเหตุ: D = Degree of Success (สภาพปัจจุบัน), I = Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

PNI_{modified} = Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.640$) ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 3.646$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.594$) ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนรองลงมาคือ ด้านงานวินัยและความประพฤติ ($\bar{X} = 3.642$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.612$) และขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านงานกิจกรรมแนะแนว ($\bar{X} = 3.637$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการมีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.701$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.570$) ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานกิจกรรมแนะแนว ($\bar{X} = 4.608$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการคำนึงถึงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.594$) ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนรองลงมาคือ ด้านงานวินัยและความประพฤติ ($\bar{X} = 4.593$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการคำนึงถึงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.612$) และขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านงานกิจกรรมชุมนุม ($\bar{X} = 4.535$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการมีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.545$)

2. ความต้องการจำเป็นการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ลำดับที่ 1 คือ งานกิจกรรมแนะแนว ($PNI_{Modified} = 0.267$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านความร่วมมือ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.298$) รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือ ($PNI_{Modified} = 0.263$) ความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 2 คือ งานวินัยและความประพฤติ ($PNI_{Modified} = 0.261$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านความร่วมมือ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.274$) และความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 3 คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($PNI_{Modified} = 0.247$) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการแก้ปัญหาที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.271$)

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก ประกอบด้วย 4 ด้าน งานกิจกรรมชุมนุม งานวินัยและความประพฤติ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและงานกิจกรรมแนะแนว โดยเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก ทั้ง 4 ด้าน มีสภาพปัจจุบันต่ำกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูส่วนใหญ่ เล็งเห็นว่าการแก้ปัญหานั้นมาจากงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากเป็นงานที่ช่วยส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน มีกระบวนการดำเนินการที่มีขั้นตอนชัดเจน รวมทั้งยังส่งเสริมให้ผู้ปกครองอบรมดูแลลูกหลานให้ถูกวิธี แต่ในปัจจุบันโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ยังไม่พบการส่งเสริมและป้องกันปัญหาแก่นักเรียนอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ ศรีทอง (2557) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมีกระบวนการดำเนินงานเพื่อทำการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน คุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยการประสานความร่วมมือกับ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสอดคล้องกับ Nelsen (2011) การแก้ปัญหาใช้วิธีการเน้นการแก้ปัญหาที่ไม่ใช่การลงโทษ การดูดำไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหา ครูต้องเรียนรู้ไปพร้อมกับผู้เรียน โดยสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองเองก็ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการรับฟังและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด พูดและทำมากกว่าการทำตามคำสั่ง

ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านงานวินัยและความประพฤติ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี มุ่งเน้นงานด้านวินัยและความประพฤติให้ผู้เรียนปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันตามข้อตกลง ระเบียบยอมรับและปฏิบัติตามขอปฏิบัติของโรงเรียนและสังคมเป็นผู้ที่มีความยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับปฏิบัติ ขอบเขต กฎระเบียบของโรงเรียน ซึ่งข้อตกลงที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติ ปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน แต่พบว่าในปัจจุบันโรงเรียนยังไม่มีดำเนินการด้านวินัย

และความประพฤติให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอ็มพร ลาโยธี (2552) ที่พบว่าปัจจัยจากความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน รวมถึงนักเรียนเอง สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาวินัยนักเรียน และสอดคล้องกับ Durrant (2013) กล่าวถึงการสร้างวินัยเป็นวิธีการสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพไม่ใช่การลงโทษตามที่ทุกคนเข้าใจ แต่เป็นการสอนทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมให้เด็กมีส่วนร่วม โดยผู้สอนต้องเลือกวิธีการสื่อสารชัดเจนกับการคาดหวัง กฎและข้อจำกัด สอนด้วยจิตใจที่อ่อนโยนหรือสามารถแก้ปัญหาเด็กอย่างปราศจากความรุนแรงสร้างความสัมพันธ์ยากให้เกียรติซึ่งกันและกัน เคารพสิทธิที่ผู้เรียนพึงจะได้รับการพัฒนาการและขอข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านงานกิจกรรมชุมนุม เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการมีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ยังไม่ให้ความสำคัญกับงานกิจกรรมชุมนุมที่ส่งเสริมผู้เรียนรายบุคคลจัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับ จันจิรา ไชยรัตน์ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2561) กิจกรรมชุมนุม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนา รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข คัดกรองนักเรียนและการส่งต่อนักเรียน

สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวกในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ขอข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ งานกิจกรรมแนะแนว เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการคำนึงถึงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ให้ความสำคัญกับบทบาทในการแนะแนว รู้จักเข้าใจผู้เรียนและคำนึงถึงผู้อื่น สอดคล้องกับ Government of South Australia (2015) ได้กล่าวว่าการแนะแนวช่วยให้เด็กเรียนรู้ในการจัดการความรู้สึกการกระทำของตนต่อผู้อื่น หรือเป็นกระบวนการสอนพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์สำหรับเด็ก ใช้สำหรับการกำกับคุณภาพของเด็กในชั้นเรียนและสอดคล้องกับ จันจิรา เกลาห์ยา (2557) ได้กล่าวว่าการบริการแนะแนว เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ ผู้เรียนรู้จักตนเอง ผู้เรียนได้ไตร่ตรองเพื่อหาความชอบความเหมาะสมในตนเอง รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เข้าใจสังคม สิ่งแวดล้อม เข้าใจธรรมชาติ กล้าที่จะเผชิญกับปัญหาและตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างฉลาด และมีเหตุผล สามารถตัดสินใจในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

ขอข่ายการบริหารกิจการนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านงานวินัยและความประพฤติ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการคำนึงถึงผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการให้ผู้เรียนเกิดการคำนึงถึงผู้อื่นในงานวินัยและความประพฤติของผู้เรียน สอดคล้องกับ อรอนงค์ สังฆะสา (2557) แนวทางที่จะเสริมสร้างวินัยต้องมีกระบวนการจัดกิจกรรมที่ผลผูกฝัง และส่งเสริมให้ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตั้งแต่วัยตนเอง และสังคม จนเกิดเป็นนิสัย สร้างวินัยต่อส่วนรวม ที่เกิดจากจิตสำนึกของนักเรียนที่ได้รับ มอบหมาย เช่น การรักษาความสะอาดของห้องเรียน และอาคารเรียน การรักษาความสะอาดบริเวณที่ได้รับมอบหมาย

และสอดคล้องกับ Elias (2004) กล่าวว่า ความเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นเป็นทักษะที่มีความจำเป็นและสำคัญในการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคม ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ความต้องการจำเป็นการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี ตามแนวคิดการสร้างวินัยเชิงบวก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ลำดับที่ 1 คือ งานกิจกรรมแนะแนว เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการสร้างวินัยเชิงบวกพบว่า ด้านความร่วมมือ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารควรวิเคราะห์ความต้องการจัดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สอดคล้องกับ สันติ นิลหมื่นไวย (2546) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้าใจตนเอง มีความพร้อมและมีความต้องการของตนเอง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต นักเรียนสามารถกำหนดแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองได้อย่างถูกต้อง และอีกทั้งยังสอดคล้องกับ Durrant (2010) ที่กล่าวถึงครูต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม โครงสร้างร่างกาย ความถนัดและความสนใจอารมณ์ หากครูไม่เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้น อาจมีผลกระทบต่อสภาพความพร้อมของเด็กในการเรียนรู้แรงจูงใจความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่จะทำให้สำเร็จและทักษะสังคมของเด็ก

ลำดับที่ 2 คือ งานวินัยและประพฤติ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านความร่วมมือ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลปลายบางควรกำหนดข้อปฏิบัติ ให้ครูมีบทบาทสำคัญในการดูแลวินัยของผู้เรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ให้นักเรียนปฏิบัติตาม อยู่ในระเบียบวินัยและข้อบังคับของโรงเรียน ประสานงานกับชุมชนเพื่อดูแลรักษาระเบียบวินัยและประพฤติของนักเรียนให้ห่างไกลภัยคุกคามต่าง ๆ ในชุมชน สอดคล้องกับ Bear, Cavalier, and Manning, (2005) การที่เด็กจะมีวินัยนั้น ต้องอาศัยพฤติกรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมหลายประการ คือ ความรับผิดชอบ การควบคุมตัวเอง การเป็นตัวของตัวเอง บุคลิกลักษณะความฉลาดทางอารมณ์และการเรียนรู้ทางอารมณ์ ที่จะเสริมสร้างวินัยให้ผู้เรียนและควรเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและตระหนักในความรับผิดชอบและสอดคล้องกับ กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2531) กล่าวว่า ครูย่อมมีบทบาทในการดูแลวินัยของนักเรียนจัดชั้นเรียนวางแผนการดำเนินการเรียนการสอนให้เหมาะสม มีกิจกรรมในชั้นเรียนที่น่าสนใจดึงดูดผู้เรียน ซึ่งจะทำให้เป็นการส่งเสริมความประพฤติของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถให้ความร่วมมือในชั้นเรียนได้อีกด้วย พัฒนาวินัยในตนเองและสร้างบรรยากาศเชิงบวกในการศึกษา

ลำดับที่ 3 คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการสร้างวินัยเชิงบวก พบว่า ด้านการแก้ปัญหา มีความต้องการจำเป็นสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนในสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง จังหวัดนนทบุรี มีการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ยังคงขาดบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหาของนักเรียนเอง สอดคล้องกับ เกียรติศักดิ์ ศรีทอง (2557) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีกระบวนการในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจนและมาตรฐานคุณภาพที่จะสามารถตรวจสอบได้เพื่อช่วยเหลือให้นักเรียนดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยประสานความร่วมมือกับผู้ที่

เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสอดคล้องกับ รจนา กลิ่นหอม (2557) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบขั้นตอน มีวิธีการ เครื่องมือที่มาตรฐาน และคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะการดำเนินชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อเสริมสร้างวินัยเชิงบวก แก่นักเรียนสังกัดเทศบาลตำบลปลายบาง ควรพัฒนางานที่ส่งเสริมการแก้ปัญหาให้เกิดวินัยและมีส่วนร่วมเมื่อกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน โดยการสร้างแนวทางพัฒนาคือ กิจกรรมแนะแนว งานวินัยและความประพฤติ และงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามลำดับความต้องการจำเป็น ซึ่งด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ งานกิจกรรมแนะแนว โดยแนวทางคือ ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนหมุนเวียนเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามความต้องการและจำเป็นในชั้นนั้นๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาและพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบ สามารถคำนึงถึงผู้อื่นและเคารพในความแตกต่าง (ดำรง ประเสริฐกุล, 2542) และผู้บริหารควรสนับสนุนงานด้านกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเน้นการสร้างวินัยเชิงบวกให้ตัวผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากผลการพิจารณาขอข้ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า งานกิจกรรมแนะแนวมีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูกำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความประพฤติ ที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2531). *การบริหารกิจการนักเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- กาญจนา พวงจิตต์. (2550). *การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมวินัยของนักเรียน : พหุกรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- กุลิณา รอดทอง (2561). *การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- เกียรติศักดิ์ ศรีทอง. (2557). *การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในอำเภอเกาะสมุย เครื่องขยายสมุย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.*
- กองการศึกษา เทศบาลตำบลปลายบาง (2561) *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปี 2561-2565 นนทบุรี: เทศบาลตำบลปลายบาง*
- ภิญญา สาธ. (2523). *การบริหารการศึกษา. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ดำรง ประเสริฐกุล. (2542). *การบริหารกิจการนักเรียน. คณะครุศาสตร์; สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม*
- สันติ นิลหมื่นไวย. (2546). *การพัฒนาการปฏิบัติงานส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2549). *แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รับสินค้าและพัสดุครุภัณฑ์*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน*
- สมพิศ โห้งาม. (2550). *การจัดการและการบริหารงานกิจการนักเรียน. ตำราวิชาการบริหาร การศึกษาและอุดมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.*
- สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556). *หลักการและแนวทางในการดำเนินงานสถานักเรียน.*
- โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดโบสถ์ กลุ่มบริหารงานวิชาการ. (2561) *รายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562. นนทบุรี: โรงเรียนเทศบาลปลายบางวัดโบสถ์*
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2552). *เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีบริหารการศึกษา [เอกสารอัดสำเนา]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Brown, M. D. (2000). *Science or soccer? -- how important are extracurricular activities?* Retrieved
- Durrant, J. E. (2010). *Positive discipline in everyday teaching: Guidelines for educators. Save the Children.* Retrieved September, 10, 2013.

- Elias, M. J., & Arnold, H. (2006). *The educator's guide to emotional intelligence and academic achievement: Social-emotional learning in the classroom*. SAGE.
- Nelsen, J. (1999). *Positive time-out: And over 50 ways to avoid power struggles in the home and the classroom*. New York, NY: Three Rivers Press
- Nelsen, J., Erwin, C., & Duffy, R. A. (2019). *Positive Discipline for Preschoolers, Revised 4th Edition: For Their Early Years--Raising Children Who Are Responsible, Respectful, and Resourceful*: Harmony.
- RAPCAN (2008) *Banning corporal punishment the South African experience*
Resources Aimed at the Prevention of Child Abuse and Neglect
- Thakur, K. (2017). *Fostering a positive environment in schools using positive discipline*. *Indian Journal of Positive Psychology*, 8(3), 315-319.
- UNESCO, B. (2006). *Positive discipline in the inclusive, learning-friendly classroom: A guide for teachers and teacher educators*. In: UNESCO Asia and Pacific Regional Bureau for Education Bangkok.

